Cena 50 hal.

„Nowy Dziennik“ wychodzi codziennie rano z wyjątkiem poniedziałki — Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ul. Stradom 13. Nr telefonu 279. w nocy 1556. Rękopisów nie zwraca się. Konto Poczt. K. K. O. Nr. 141.123 Banku Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

Cena 50 hal.

Prenumerata w Krakowie mies. 12 K. kwart. 35 Kor.; z odnoszeniem do domu mies. 14 Kor. kwart. 41 Kor. Na prowincyi 14, kwart. 41 K. Za granicą: mies. 16 Kor. kwart. 47 Kor. Cena ogłoszeń: 1 w. pet. 1-szp. 0·80 (Mk. 0·80) Nadesłane: 1 w. pet. 3·— (Mk. 3·-) Tekst: 1 w. pet 5·— (Mk. 5·-)

Zawiadomienia ślubne i gratulacye: 20 koron

Rok II. Kraków, czwartek 18 września 1919. Nr. 204

Kahały.

Kraków, 17. września.

(halp.) Jeśli zadaniem naszej reprezentacyi narodowej będzie dbanie o umożliwienie nam budowy naszej autonomii i o jej rozszerzenie, to budowniczym tej autonomii musi być k a h a ł. A że pierwszorzędne znaczenie ma nie tyle forma (w danym wypadku nadane nam prawa) ile treść weń włożona, kahał staje się p o d w a l i n ą naszego gmachu narodowego. Jest przeto naszem pierwszem zadaniem: zdobycie i zreformowanie kahału. I tutaj również niezbędną jest współpraca w s z y s t k i c h stronnictw narodowych.

Podstawową zasadą dla wszelkiej dalszej dyskusyi musi być n a r o d o w y charakter gminy żydowskiej. Wynika z tego bezwzględna konieczność usunięcia od współpracy przy zdobyciu a wybudowie kahałów wszelkich s t r o n n i c t w asymilatorskich. Możemy dyskutować o kompetencyi kahału, o jego charakterze religijnym itd., nie może jednak w żaden sposób być dyskusyjną sprawa jego charakteru narodowego. Wszelkie rokowania o kahałach z grupami, nie przyznającemi się z punktu widzenia narodowego do żydostwa, uważamy za zboczenie od tej zasady i za zamach na narodowy charakter naszych gmin.

Dopiero po usunięciu od pertraktacyi co do c h a r a k t e r u kahału asymilatorów może się rozpocząć dyskusya na temat spraw, różniących poszczególne stronnictwa n a r o d o w e.

Otóż najbardziej spornemi są dwie sprawy: kwestya prawa wyborczego dla kobiet i religijny charakter gmin. Inne sprawy są mniej zasadnicze i łatwo uda się co do nich dojść do porozumienia lub też odłożyć je do chwili ukonstytuowania się zarządów nowych gmin, ponieważ wchodzą one już w zakres ich kompetencyi i działalności.

Zarówno przy pierwszej, jak i drugiej sprawie spór toczy się pomiędzy ortodoksami i innemi stronnictwami narodowemi. Mizrachiści w pierwszej sprawie zajmują stanowisko niezdecydowane, zaś w drugiej popierają ortodoksów. Zachodzi teraz pytanie, czy i w jakich rozmiarach może uczynić ustępstwa każda z walczących stron?

Otóż w pierwszej sprawie nie możemy się zgodzić na stanowisko ortodoksów, zakazujące dopuszczenia kobiet do jakiekolwiek udziału w życiu społecznem, jako że sprzeciwia się to przepisom talmudycznym. (Należy zaznaczyć, że w komentowaniu tych przepisów istnieje głęboka różnica zdań nawet u samych ortodoksów). Jakiekolwiek ustępstwo w tej sprawie oznaczałoby budowanie naszego o b e c n e g o życia narodowego na zasadach, przystosowanych do stosunków z przed 2000 lat. Odebranie kobietom prawa wyborczego do zarządów kahalnych oznaczałoby rezygnacyę z naszych najbardziej podstawowych zasad. Rozumieją to także niektórzy przywódcy ortodoksów i są nawet skłonni do ustępstw. Niema natomiast co tego dwóch zdań, iż w sprawach czysto religijnych decydować winny przepisy religijne.

Inaczej ma się sprawa z drugą kwestyą. Chodzi o to, że ortodoksi żądają, aby w zakres działalności zarządów gminnych weszło także zaspokojenie religijnych potrzeb pobożnych Żydów. Otóż zasadniczo traktując tę sprawę, musimy stać na stanowisku, że, ponieważ bardzo wielu Żydów narodowych, a więc członkowie gmin żydowskich, uważa praktyki religijne za rzecz zbyteczną, czasami nawet szkodliwą, przezto nie są oni zobowiązani pokrywać ze swoich funduszów wydatki, z temi praktykami związane. Wynikłoby z tego, że Żydzi religijni poza przynależnością do gmin żydowskich powinni się zrzeszyć w specyalne korporacye, powołane do zaspokojenia ich potrzeb religijnych i przez nich jedynie finansowane.

Z drugiej jednak strony musimy się liczyć z faktycznym stanem rzeczy, a mianowicie, że większość Żydów nie może sobie wogóle wyobrazić dojście do porozumienia z poważnym odłamem ludności żydowskiej. Stronnictwa nieortodoksyjne muszą się przeto zgodzić na pewne ustępstwa, przyczem za najlepsze wyjście uważamy następujące: Przy każdym zarządzie gminnym powstają odrębne s e k c y e, mające na celu zaspokajanie religijnych potrzeb pobożnych Żydów, sekcye te nie mają żadnego wpływu na ogólną działalność zarządu gminnego i jego sekcyi, a ich zakres działania i kompetencya rozciągają się jedynie na Żydów religijnych.

Pewne trudności mogłyby jeszcze wywołać sprawa zakresu działania gmin żydowskich odnośnie do pracy socyalno ekonomicznej. Chodzi mianowicie o to, iż zgodnie ze swem stanowiskiem, iż pod względem ekonomicznym Żydzi n i e stanowią odrębnej grupy, bundyści sprzeciwiają włączeniu w zakres działania kahału pracy socyalno-ekonomicznej. Stanowisko w s z y s t k i c h innych partyi żydowskich nie wyłączając socyalistycznych, jest, jak wiadomo, wręcz odwrotnem. Otóż tę sprawę można byłoby w razie, gdyby nie doszło do uprzedniego porozumienia, pozostawić ostatecznej decyzyi kongresu Żydów w Polsce lub [aż do czasu, gdy się on zbierze) poszczególnych rządów kahalnych.

Zdajemy sobie sprawę z tego, iż powyższe wyjście nie pokrywa się w z u p e ł n o ś c i ani ze stanowiskiem prawicowych ani też lewicowych stronnictw, uważany je jednak na razie za jedyną podstawę dla współpracy całego żydostwa narodowego przy zdobyciu istniejących i wybudowie ludowych gmin żydowskich. Sposób zaś a poczęści i zakres działania tych gmin należy już do kompetencyi w y b u d o w a n y c h gmin.

Obrady nad kwestyą Syryi i Palestyny w Paryżu.

Wiedeń, PAT. Biuro koresp. donosi iskrowo z Paryża:

Tutejsze dzienniki wyrażają się optymistycznie o spotkaniu p. Clemenceau i Lloydem Georgem i sądzą, że pewien rozdźwięk, ujawniający się dotąd między obu tymi mężami stanu, będzie usunięty po spotkaniu się ich.

Warszawa. PAT. Radio z Lugdunu: Clemenceau i Lloyd George odbyli w poniedziałek naradę Głównym jej przedmiotem był sposób przeprowadzenia okupacyi terytoryów Lewantu przez Francyę i Wielką Brytanię, oraz oznaczenie granic terytoryów, w obrębie których każde z wymienionych państw weźmie odpowiedzialność za zachowanie ładu i porządku. Co się tyczy statutu definitywnego dla Lewantu, to podlega on jedynie kompetencyi konferencyi pokojowej. Obecnie rozchodzi się o porozumienie między Francyą i Anglią na podstawie dawnej ugody między wymienionemi państwami.

Obrady Rady Najwyższej.

Wiedeń. Wied. Biuro kor. donosi z Paryża dnia 15 bm. Najwyższa Rada koalicyjna odbyła dzisiaj przed i popołudniu posiedzenie na którem zajmowała się sprawą Fiumy, Syryi, traktatem pokojowym z Bułgaryą i losem Turcyi. Marszałek Foch, p. Tardieu i p. Bertelot zostali zaproszeni do obrad. Jutro odbędzie Najwyższa Rada następne regularne posiedzenie.

Kraków. PAT. Radio stacyi krakowskiej z Lyonu. Korzystając z obecności p. Lloyda George w Paryżu odbyła Najwyższa rada Międzysojusznicza w poniedziałek posiedzenie, w którem wzięli udział oprócz Lloyda George, Polk, Clemenceau, Tittoni. Rada najwyższa zajmowała się kilku wielkiemi zagadnieniami politycznemi doby obecnej. Sprawawą Rjeki, kwestyą Syryi, traktatu pokojowym z Bułgaryą i losem Turcyi. Pan Lloyd George opuścił Paryż w poniedziałek wieczór a Baltour udał się z powrotem do Anglii, poczem wyznaczony będzie nowy delegat jako przedstawiciel Wielkiej Brytanii.

Francya a syonizm.

Londyn, W artykule wstępnym z d. 6. bm. omawiają »Times« sprawę syryjską. Wskazując na konieczność porozumienia angielsko-francuskiego, autor wywodzi w dalszym ciągu:

Ruch syoński, którego ideałem jest wybudową żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie, jest potęgą i faktem, którego nie można zaprzeczyć. Obejmuje on cały Świat, i każde niesprawiedliwe traktowanie tego ruchu natychmiast znajdzie oddźwięk we wszystkich krajach cywilizowanych. Państwo angielskie zobowiązało się popierać założenie żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Z tego zobowiązania nie może ono i nie chce odstąpić. Znamy stosunek fellahów arabskich w Palestynie do syonistów. Po przedsięwzięciu jednak należytych kroków celem zapewnienia praw tych rolników, znajdują się na pierwszym planie żądania żydowskie. Wielka trudność tkwi w tem że r z ą d f r a n c u s k i d o t y c h c z a s n i e o c e n i ł n a l e ż y c i e z n a c z e n i a r u c h u s y o ń s k i e g o. Trudność ta może jednak zostać usuniętą przy dobrej woli zarówno mężów stanu Francyi, jakoteż przywódców syońskich. Niezależnie od tego, czy mandat nad Palestyną obejmie Anglia, czy też Francya, porozumienie między Francyą i syonistami jest w każdym razie taksamo w a ż n e, jak porozumienie między Francyą i Emirem Faizulem. Rząd angielski powinien się do tego bezwarunkowo przyczynić.

Konferencye gen Franchet d'Esperay z gen. Allembym.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża: generał Franchet d' Espersy miał konferencyę z generałem Allembym, której przedmiotem były sprawy natury wojskowej odnoszące się do obsadzenia Lewanty.

Wiec syonistyczny w Londynie.

Londyn. W pierwszych dniach września odbył się w Londynie pod przewodnictwem M. Usyszkina wielki wiec ludowy, zwołany przez angielską federacyę syonistyczną W zagajeniu zaznaczył przewodniczący, że musimy przy naszych żądaniach bezwzględnie się trzymać trzech kardynalnych zasad. Musimy żądać, by Palestyna pozostała niepodzielną, by praca żydowska miała w Palestynie swoją własną siedzibę i by tam panował język hebrajski.

Dr Weizmann wskazał na wielkie koncesye, jakie uzyskała Organizacya syońska i wyraził przekonanie, iż deklaracya Balfoura będzie urzeczywistnioną. Krytycy budżetu Organizacyi syońskiej, którzy się skarżą, że wydajemy zbyt dużo pieniędzy zapominają, iż syoniści muszą spełniać funkcyę państwa, nie mając jeszcze za sobą państwa.

L. Joffe wyjeżdża na stałe do Palestyny.

WARSZAWA. (Telefonem). Z Wilna donoszą: Znany poeta L. J o f f e, przewodniczący Organizacyi syonistycznej na Litwie wyjechał do Warszawy, skąd z rodziną udaje się do Anglii a stamtąd do Palestyny, gdzie ma się osiedlić na stałe.

Przygoda amb. Morgenthaua.

Wiedeń. (Tel. wł.) »Der Morgen« opisuje w sposób następujący zajście z Morgenthauem w Hohenau. Podczas rewizyi celowej w Hohenau zebrało się kilku podróżnych około jednego pana, który wymyślał na Żydów. Ambasador Morgenthau wmieszał się do tej rozmowy i odparł napaści tego pana, na co tenże odpowiedział nowemi obelgami. Morgenthau polecił towarzyszącemu mu oficerowi amerykańskiemu przywołać wojskową straż nadzorczą i zabronił temu panu dalszej jazdy pociągiem koalicyjnym Wówczas pan ten wylegitymował się jako c z ł o n e k p o s e l s t w a p o l s k i e g o. Morgenthau oświadczył, że się w tej sprawie odniesie do premiera Paderewskie. (»Morgen« nie jest wcale pismem syonistycznem, jak doniosło jedno z pism krakowskich. Korespondent tegoż pisma twierdzi, że osoba, z którą miał zajście amb. M., była osobą prywatną. — Przyp. Red.)

Wspaniałomyślny dar Stybla dla Warszawy

Warszawa. (Telefonem) Znany milioner i nakładca hebrejski Stybel, który bawi obecnie w Kopenhadze zawiadomił tutejsze towarzystwa »Ezra«, i zakupił w Ameryce 140 maszyn do szycia dla rozdania potrzebującym krawcom i szwaczkom. Maszyny te wkrótce przybędą do Warszawy.

Przegląd polityczny.

Wilson skłonny do kompromisów.

Rewelacye senatora Bullitsa o stanowisku delegatów amerykańskich na konferencyi pokojowej w Paryżu, o których już wczoraj donieśliśmy, wywołały, jak donoszą ostatnie telegramy z Ameryki, tamże sensacyjne wrażenie. Stanowisko Wilsona pod tych rewelacyach bardzo silnie zostało zachwiane. Pisma paryskie donoszą zgodnie z Waszyngtonu, że Wilson po raz pierwszy obecnie jest skłonnym do kompromisu z republikanami co do ratyfikacyi traktatu pokojowego i rezerwatów Ameryki. Zastrzeżenia te zostały sformułowane w obecnych notach do wszystkich mocarstw, które podpisały traktat pokojowy. Bullits donósł komisyi senatu dla spraw zagranicznych ni mniej ni więcej, jak tylko, że większość delegatów amerykańskich w Paryżu, między nimi Lansing i White wystąpili jeszcze w Paryżu przeciw traktatowi pokojowemu. Lansing miał się wyrazić, że jeżeli naród amerykański pozna traktat, to niedopuści do jego ratyfikacyi.

»United Press« charakteryzuje obecną sytuacyę w Ameryce następująco: W kołach amerykańskich szerzy się opinia, że pokój jest tylko złudzeniem całego świata i że działalność Wilsona jest też złudzeniem. Wilson przyrzekł Niemcom amerykańskim walczyć przeciw Hohenzollernom i rządom gwałtu, Irlandczykom przyrzekł wyzwolenie uciśnionych narodów, a całej Ameryce położenie kresu panowania Anglii na morzu i japońskiemu nad Chinami. Tymczasem pokój zdławił demokratyczne Niemcy, o Irlandyi i wolności mórz nie wspomina nawet, a Szantung oddaje Japonii.

»United Press« donosi także z Paryża, że większość Izby francuskiej uchwaliła w porozumieniu z rządem cz kać z ratyfikacyą pokoju, aż stanowisko senatu amerykańskiego w tej sprawie będzie zupełnie jasnem. »Action francaise« oświadcza, że jeżeli senat amerykański przeprowadzi choćby część proponowanych zastrzeżeń, traktat pokojowy nie będzie mógł zostać przyjęty bez znacznych zmian.

»Continental Daily Mail« przynoszą dalsze szczegóły o oświadczeniach Bullitsa przed komisyą senatu, szczególnie odnośnie do zachowania się Lloyda George wobec rosyjskiej republiki sowieckiej. Z końcem stycznia przekonał Bullits Lloyda Georgea, że konieczne są rokowania z Leninem, poczem wyłoniła się myśl konferencyi na wyspach książęcych. Zamiar po rozumienia się z Rosyą został po zamachu na Clemenceau 19 lutego zaniechany. Lloyd George telegrafował wówczas Bullitsowi z Londynu do Paryża.: »Teraz jest Clemenceau panem sytuacyi i byłoby bezcelowem przedsięwziąć cośkolwiek przeciwnego jego życzeniom«.

Senat amerykański rozpoczął dyskusyę nad traktatem pokojowym.

Wiedeń, PAT. Biuro kor. donosi z Belmaru pod datą 16 bm. Z Waszyngtonu donoszą: Wczoraj rozpoczął senat dyskusyę nad traktatem pokojowym. Zaniechano formalnego czytania całego traktatu pokojowego z powodu jego długości i rozpoczęto zaraz obrady nad pierwszym artykułem.

Strejk robotników przemysłu stalowego w Ameryce.

Chicago. B. K. Związek robotników przemysłu stalowego ustalił ostatecznie termin strejku na 22. września.

Senat płd. — afrykański ratyfikował traktat pokojowy.

Kraków. PAT. Radio stacyi krakowskiej z Lyonu Senat związku państw południowo afrykańskich przyjął 30 głosami przeciw 5 notę w sprawie ratyfikacyi traktatu pokojowego. która dołączona będzie do objętej już uchwały Izby reprezentantów.

Rząd chiński nie chce podpisać traktatu.

Londyn. (Tel. wł.) Rząd chiński jest stanowczo zdecydowany nie podpisać traktatu wersalskiego, zanim Japonia nie zwróci prowincyi Szantungu.

Wielkie zwycięstwo polskie nad Dźwiną.

Warszawa. PAT. Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 16/9: Front litewsko białoruski: Od 6 bm toczą ca się ciężka bitwa pod Kracławkami nad Dźwiną zakończyła się zupełnem naszem zwycięstwem. Znaczne siły nieprzyjacielskie, które nad Kracławkami i Koplsu przekroczyły Dźwinę i zmusiły nas nawet do chwilowego cofnięcia się, zostały we walkach od 13 do 15 bm., kompletnie osaczone i rozbite. Wojska nasze koncentrycznym atakiem od wschodu i zachodu opanowały Kracławki i Koplsu, odrzucając nieprzyjaciela ku południowi i odcinając go w ten sposób od tyłu. Wzięto bardzo znaczną ilość jeńców i materyału. We walkach tych odznaczył się szczególnie major Dab-Biernacki. W rejonie Jeziora Jelna przeszły nasze oddziały do ataku i przełamały silny opór nieprzyjaciela zajęły miasto Desnę. W ten sposób cały południowy brzeg Dźwiny na wschód od Dźwińska po Desnę jest w naszem posiadaniu. Na odcinku Borysowa został odparty silny atak nieprzyjaciela ze znacznymi dla niego stratami. W rejonie Kapcowicz na wschód od Jeziora Kniaz toczyły oddziały naszej kawaleryi zaciętą walkę z przeważającymi oddziałami bolszewickiemi i po dłuższej walce zmusiły nieprzyjaciela do cofnięcia się. Wzięto kilkudziesięciu jeńców.

Front wołyński: Silne ataki bolszewickie prowadzone w dniach 14 i 15 w rejonie Olewska, Suszczan i Piórowa zostały w zupełności odparte, przyczem zdobyliśmy dwa karabiny maszynowe i kilka jeńców. W zastępstwie szefa sztabu generalnego

Haller pułkownik.

Związek bałtycki chce współpracować z Polską.

Wiedeń. PAT. Tel. Comp. donosi z Paryża pod datą 16 bm. Chicago Tribune dowiaduje się w związku z wiadomościami o rozpoczęciu urzędowej konferencyi mającej na celu utworzenia potrójnego związku Bałtyckiego z Estonii Łotwy i Litwy, że Finlandya nie przyjęła zaproszenia do udziału w obradach. Powód leży w tem, że Finlandya nie jest zdecydowana, czy ma się przyłączyć do krajów Skandynawii, czy do krajów Bałtyckich. Wspomniany związek będzie usiłował współpracować z Polską. Konferencya wypracuje pod stawy dla wspólnej akcyi wojskowej przeciwko bolszewikom następnie zajmie się sprawami pocztowemi i żeglugi.

Rokowania Estonii z rządem sowieckim.

Wiedeń, PAT. Wiedeńskie Biuro Korespondencyjne donosi z Lyonu w depeszy iskrowej: Z Rewalu donoszą, e rząd estoński zgodził się na propozycyę rządu sowieckiego co do rozpoczęcia rokowań pokojowych. Rokowania te mają się rozpocząć w miejscowości Peczori położonej w odległości 15 klm. na wschód od Pskowa.

KRAKÓW. PAT. Radio stacyi krakowskiej z Neuen. Cziczerin zaproponował łotewskiemu ministrowi spraw zagranicznych zastanowienie operacyi wojennych.

Posiedzenie komisyi spraw zagranicznych.

Warszawa. PAT. Komisya spraw zagranicznych pod przewodnictwem posła Stanisława Grabskiego w obecności marszałka Trąmpczyńskiego, ministra Władysława Seydy, wiceministra Skrzyńskiego i zastępcy szefa sztabu generalnego pułkownika Hallera, odbyła zebranie, na którem wiceminister Skrzyński zdał sprawę o położeniu politycznem ze szczególnem uwzględnieniem stanu rzeczy na Śląsku Górnym, w Cieszyńskiem, na Spiszu i Orawie, jakoteż z uwzględnieniem problemów związanych z wytknięciem granic wschodnich. W związku z tem zastępca szefa sztabu generalnego udzielał wyjaśnień. Na tle tych sprawozdań odbyła się 3-godzinna poufna rozprawa, w której uczestniczyli wszyscy członkowie komisyi.

Pol. Stron. Lud. za natychmiastowem zwołaniem Sejmu.

Warszawa. (Telefonem) Sejmowy klub Pol. Stron. Lud. przystąpił do marszałka sejmowego z inicyatywą natychmiastowego otwarcia sesyi sejmowej.

Politechnika warszawska zostanie wkrótce otwartą.

Warszawa (Telefonem) Senat akademicki politechniki warszawskiej wydał odezwę, w której oświadcza, że politechnika warszawska zostanie wkrótce otwartą. Senat starać się będzie, aby słuchacze, którzy poszli na wojnę mogli powrócić do studyów jednak dokładnie terminu otwarcia nie podaje.

Gen. Delegatura w Małopolsce nie zostanie zniesioną.

Warszawa, PAT. Rozpowszechnione w prasie pogłoski, jakoby rząd zamierzał znieść generalną delegaturę rządu w Małopolsce i zamianować na czele tamtejszej administracyi wojskową osobistość nie odpowiadają rzeczywistości. W kołach rządowych plan podobny nie istniał i nie istnieje.

Tardieu pośredniczy w kwestyi plebiscytu w Cieszyńskiem.

Wiedeń, PAT. »N. Fr. Presse« donosi z Genewy pod datą 15 bm. Według doniesień paryskich pośredniczy p. Tardieu między delegatami Polski i Czecho Słowacyi w Paryżu w kwestyi terminu i innych szczegółów dotyczących plebiscytu Cieszyńskiego, a wszczególności w sprawie zamianowania bezpartyjnej komisyi międzynarodowej dla nadzorowania plebiscytu.

Szykany czeskie na granicy polskiej.

Cieszyn. PAT. Mnożą się skargi wnoszone przez podróżujących od strony czeskiej u władz polskich, iż od kilku dni Czesi na granicy i na linii demarkacyjnej odbierają ludności polskiej wszystkie pieniądze bez względu na wysokość kwoty i to stemplowane i niestemplowane, twierdząc, że niestemplowane nie wolno przewozić, zaś stemplowane odsyłają do sądu celem zbadania autentyczności stempli. Ludność polska mieszkająca po polskiej stronie jest w rozpaczy, gdyż całą wypłatę jaką otrzymuje konfiskują jej, każąc się zgłosić po odbiór po 6 tygodniach. W sprawie tej wniesiono już protest do Komisyi koalicyjnej w Cieszynie. Należy zaznaczyć, że z polskiej strony ze względów humanitarnych. mimo tak jaskrawych nadużyć, nie nastąpiły żadne represye.

Ameryka zaopatrzy dzieci w Polsce w odzież.

Warszawa. (Telefonem) Centralny komitet pomocy dla dzieci otrzymał telegram od Hoovera, w którym tenże prosi o dane statystyczne, potrzebne im dla zainteresowania amerykańskich czynników, które mają zaopatrzyć dzieci w odzież.

Przeciw wydaleniu obcokrajówców z Austryi.

Wiedeń. (Tel. wł.) Poseł czeski i ukraiński zaprotestowali w sekretaryacie stanu dlas spraw zagranicznych przeciwko wydaleniu obcokrajówców.

Renner o traktacie pokojowym dla Austryi.

Wiedeń, PAT. Na konferencyi, która odbyła się 15 bm. wygłosił kanclerz Renner dłuższą mowę na temat traktatu pokojowego, w której powiedział między innymi, że ekonomiczne i finansowe postanowienia traktatu, jakkolwiek w niektórych punktach niejasne, na ogół nie są niepomyślne dla Austryi. Ze stanowiska następstwa prawnego republika Austryacka otrzymuje na własność całą własność dawnej Austryi, nawet tę, która znajduje się na obszarze państw narodowych. Własność ta musi być przez państwa narodowe zakupiona. Cena kupna wpłynie do funduszu reparacyjnego i będzie uważane za złożoną przez Austryę. Następstwo prawne jest tam utrzymane, gdzie one jest dla Austryi korzystną. Przechodząc do planów rewizyi konstytucyi, oświadczył Renner: Skoro droga przyłączenie do Niemiec jest na razie zaryglowana, ma państwo nasze to samo położenie geograficzne, prawne i gospodarcze co Szwajcarya. Byłoby korzystnem, ażeby państwo zorganizowało się jako związek samorządnych miast i krajów. Stworzymy wtedy konstytucyę związkową, która połączy samodzielność poszczególnych części z jednolitością administracyi głównej.

Anglia i Francya przeciw akcyi d'Annuzia.

Wiedeń PAT. »Neue Freie Presse« donosi z kół dyplomatycznych, że zamach d'Annuzia w Rjece skończy się prawdopodobnie niepowodzeniem. Sądzą, że Anglia jest postępowaniem d'Annuzia urażoną i uczyni z całej sprawy kwestyę prestigu.

Wojska włoskie przeciw Rjece.

Wiedeń. PAT. Biuro koresp. donosi z Bucceri. Mieszkańcy zostali wczoraj zaalarmowani, że włoski generał Robilent zbliżał się z wojskami do miasta, by zaprowadzić porządek i spokój, doszedł jednak tylko miejscowości Sapie i zawrócił. Przypuszczają, że od strony Zsryańskiej maszerują wojska przeciwko Rjece.

Republikani amerykańscy za żądaniami włoskiemi.

Wiedeń. PAT. Z Paryża donoszą pod datą 15 b. m. Według doniesień z Nowego Yorku podaje Messageroh, że senator Lodge i senatorowie republikańscy jak jeden mąż będą głosowali za żądaniami włoskiemi.

Wielki proces przeciw mordercom zakładników w Monachium.

Kraków PAT. Radio stacyi krakowskiej z Nauen. W toku procesu przeciw mordercom zakładników w Monachium wniósł prokurator państwa co do 9 oskarżonym karę śmierci, zaś do reszty długoletnie więzienie. Jeden z oskarżonych ma być uwolnionym. z braku dowodów. Wyrok oczekiwany jest dzisiaj.

Dział gospodarczy.

Stosunki handlowe Polski z Skandynawią.

Warszawa. (Telefonem). Dziś odbyła konferencyę skandynawsko-polska Izbaa handlowa z udziałem urzędowej misyi norweskiej w Polsce. Na konferencyi omawiana była sprawa wywozu i dowozu do Polski towarów norweskich oraz sprawa tonażu z Norwegii do Gdańska i z powrotem. Misya norweska wyraziła gotowość zawarcia z Polską najściślejszych stosunków handlowych.

Organizacya przemysłu naftowego w Polsce. Warszawa PAT. Pod nazwą »Polska nasza« zorganizowało się przed kilku dniami w Warszawie towarzystwo mające za zadanie współpracę w kierunku systematycznego unarodowienia naszego przemysłu naftowego. Szeroki zakres działania objęty statutem zatwierdzonym w czerwcu br. przez Ministerstwo

-przemysłu i handlu oraz ministerstwo skarbu, umożliwia polskiej nafcie wykupywanie cennych uprawnień naftowych z rąk niemieckich i austryackich, równocześnie popieranie rozwoju i finansowanie polskich przedsiębiorstw naftowych. Kapitał zakładowy wynosi 5 miliardów M. Założycielami towarzystwa są: Galicyjski bank przemysłowy, galicyjski ziemski bank kredytowy Dr. Ernest Adam, Dr. Alfred Halban, Dr. Kohl, ks. Marya Lubomirska, Dr. Zdzisław Słuszkiewicz. Prezesem Rady nadzorczej jest Dr. Stanisław Słuszkiewicz. Dyrekcyę stanowi: Dr. Alfred Kohl i Dr. Stanisław Łęcki. Siedzibą towarzystwa jest Warszawa. Pierwsza filia powstała we Lwowie, następne będą założone w Borysławiu i Krośnie.

Kopalnie nafty. PAT. donosi: Galicyjski Bank przemysłowy we Lwowie sfinansował w Warszawie poważną umowę naftową. Założone przez ten Bank przed 2 laty »Związkowe zakłady gazu ziemnego i gazoliny«, pod kierownictwem prezesa rady nadzorczej p. Zygmunta Lewakowskiego, wykupiły obecnie z rąk wiedeńsko-węgierskich przy pomocy Banku przemysłowego razem z ziemią wszystkie kopalnie nafty w Schodnicy około Borysławia. Obejmują one na 2100 morgach 260 szybów naftowych, wytwarzających rocznie przeszło 1600 wagonów ropy. Dzięki temu stosunek polskiego kapitału w przemyśle naftowym do kapitału zagranicznego, dotychczas dla Polski bardzo bardzo niekorzystny, znacznie się poprawił. Nowe akcye wydane przez związkowe zakłady gwoli powiększeniu kapitału, rozkupili w kilka dni polscy kapitaliści.

Korzystny bilans republiki czeskiej. Praga. B. K. Bilans handlowy republiki czesko-słowackiej wykazuje za pierwsze 4 miesiące aktiwum 180 milionów koron.

Wymiana towarów. Czeskie Biuro prasowe donosi, że w tych dniach wrócili z Warszawy przedstawiciele rzeczypospolitej czesko słowackiej i przywieźli umowy kompensacyjne, podpisane w Warszawie. Na zasadzie tych umów Polska ma otrzymać wzamian za naftę i przetwory naftowe od rzeczp. czesko-słowackiej towary od żelazne, machiny rolnicze, chemikalia, szkło, cegłę i zapałki.

Steczkowski kandydatem na dyrektora Banku panstwowego? Na dyrektora Banku Państwowego Rzeczypospolitej wysuwana jest — jak donosi »Gaz. Warsz.« — osoba p. J. K. Steczkowskiego, dyr. Banku Krajowego we Lwowie, b. premiera podczas okupacyi niemieckiej.

Sekwestr produkcyi fabryk przetworów ziemniaczanych. W onegdajszym urzędowym »Monitorze« ogłoszono rozporządzenie Ministra aprowizacyi w myśl którego całkowita tegoroczna produkcya fabryk przetworów ziemniaczanych, a mianowicie krochmalni i suszarni jest zajęta na rzecz Ministerstwa Aprowizacyi. Sekwestrowi podlegają również remanenty krochmalu, kłatków i krajanki ziemniaczanej, pozostałe z kampanii roku gospodarczego 1910 20. Handel krochmalem, krajanką i płatkami ziemniaczanemi jest wzbroniony. Natomiast obrót syropem ziemniaczanym w obrębie granic Państwa Polskiego nie podlega żadnym ograniczeniom ze strony Ministerstwa Aprowizacyi.

Dalszy spadek Korony. Wiedeń, PAT. »Neue Freie Presse« pisze o ponownym spadku kursu koron. Z Amsterdamu donoszą, że kurs koron spadł wczoraj z 4 na 3 90. Marki spadły z 9 77 na 8 75. W Zurychu płacą za koronę 8 cm.

Giełda pieniężna w Krakowie notowała w dniu 16 bm.: Marki polskie: 194·—, 201·—. (tranzakcye: 199·—. Marki niemieckie (á 1000 i 100): 270·—, 280·— (tranzakcye —·—) Ruble carskie po 100 rb.: 202·—, 210·—, ruble carskie po 500 rb: 200·—, 208·—, (tranzakcye 206·50). Ruble drobne: —·—. —·— Ruble dumskie: 70·—, 80·—. Franki francuskie (a 1000, 500, 100) 750·—, —·—. Lei rumuńskie: 280·—, 290·—.

KRONIKA.

Kraków, 17 września.

W sprawie internowanych cywilnych Jak się dowiadujemy, ma na skutek ciągłych starań o poprawę bytu i zwolnienie internowanych cywilnych nastąpić w najbliższym czasie zwrot dla nich korzystny. O szczegółach nic możemy chwilowo jeszcze donieść.

Dalsze szczegóły śledztwa w sprawie morderstwa przy ś. p. Siemiradzkiego. W dalszym ciągu śledztwa zeznał Grodzki, że ze swym planem zamordowania śp. Sądeckiej zwierzył się Janowi Balcerowi słuchaczowi politechniki który miał mu poradzić, by do spełnienia morderstwa najął bandytów. Policya aresztowała Balcera jako współwinnego.

W dniu wczorajszym zgłosił się do policyi ojciec mordercy p. Feliks Grodzki i zeznał, że przed rokiem, kiedy żył ze swą żoną w niezgodzie przyszedł do jego żony syn jego Henryk i oświadczył swej matce w obec jego siostry Cecylii, że Taszycka posłała go do niej z propozycyą, by zamordowała siekierą swego męża we śnie. Morderca żyje w nieprzyjaźni ze swą matką od roku, gdyż Taszycka obwiniała ją o kradzież 4 i 8 tys. Kor. ze sklepu Taszyckiej i Grodzkiego. Z powodu niesnasek ze synem zapadła Grodzka na chorobę sercową, a obecnie po aresztowaniu Grodzkiego dostała atak serca.

Grodzki zeznał w końcu, że był zupełnie pod wpływem Taszyckiej i zdolny był do spełnienia wszystkich jej życzeń. Wprawdzie Taszycka — zeznaje Grodzki — wprost nie namawiała go do morderstwa, jednak półsłówka jej dały mu drżo do myślenia i uważał, że zamordowanie śp. Sądeckiej było jej pragnieniem. Że był pod wpływem Taszyckiej świadczy także fakt, że z początkiem lipca br. sfingował za jej namową napad bandycki do jej ubezpieczonego mieszkania, po którym otrzymała 9 tys. K premii asekuracyjnej.

W dniu wczorajszym aresztowano Taszycką, która wypiera się, jakoby zeznania co do niej były prawdziwe. Twierdzi ona również, że w lipcu br. rzeczywiście ktoś włamał się do jej mieszkania, jednak wypiera się, jakoby ona namówiła Grodzkiego do sfingowania napadu.

Na zeznaniach Taszyckiej zamknięto dochodzenia policyjne i odstawiono aresztowanych: Grodzkiego, Taszycką i Balcera do więzień sądowych. Jutro, we czwartek odbędzie się przeciw nim rozprawa przed sądem doraźnym.

Narady i demonstracye aprowizacyjne w Krakowie. Wczoraj o g. 10 przed południem rozpoczęły się obrady państwowej Rady aprowizacyjnej z radą przyboczną generalnego delegata. Bezpośrednio przed rozpoczęciem obrad przyjął wiceminister Sobański delegacyę krakowskiej rady aprowizacyjnej, która przedłożyła mu żądania gminy co do spraw aprowizacyi.

Przedmiotem obrad były sprawy aprowizacyi kraju. Dalsze obrady toczyły się od g. 4 popołudniu. Około godziny 5 poczęły w westybulu gromadzić się tłumy, które wysłały z pośród siebie delegacyę do Rady aprowizacyjnej. Na konferencyi z delegatami ludności przedstawili oni gen. del. dr. Gałeckiemu opłakany stan aprowizacyi miasta, na co gen. delegat odpowiedział, że aprowizacya kraju pozostawia wiele do życzenia oraz wyraził nadzieję, że przy pomocy rządu w Warszawie, którego przedstawiciel bawi w Krakowie, uda się przecież przetrzymać tę ostatnią zimę wojenną.

Tłum po wysłuchaniu rewelacyi delegacyi rozszedł się po pewnym czasie do domu.

Posiedzenie Rady m. Krakowa odbędzie się jutro, we czwartek o g. 5 pop.

Sprawy szkolne. Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem wicepr. m. dra Bandrowskiego posiedzenie sekcyi IV rady miasta, na którem zajmowano się sprawą zajęcia budynków szkolnych przez wojskowość, tudzież sprawą zmiany nazw niektórych szkół miejskich. W końcu rozpatrywano prośbę Związku muzyków polskich o udzielenie subwencyi.

Wpisy na pierwszy rok „Dwuletniego kursu dramatycznego miejskiego“ odbywać się będą od od 18—27 bm. O przyjęcie starać się mogą adeptki i adepci sztuki dramatycznej którzy ukończyli 16 rok życia i przynajmniej sześć klas szkoły średniej, a wykażą się nadto pisemnem zezwoleniem ojca lub opiekuna na wpisanie się w poczet słuchaczy „Dwuletniego kursu dramatycznego miejskiego w Krakowie“ i poddadzą się egzaminowi wstępnemu. W wyjątkowych wypadkach, przewidzianych »Zarysem organizacyjnym« wspomnianego kursu, może być przyjęty adept lub adeptka, nie mogący się wykazać wymienionymi wyżej studyami. Nauka regularna rozpocznie się w dniu 1 października br. Zgłoszenia przyjmuje i wszelkich wyjaśnień udziela kierownik kursu prof. Józef Wiśniowski w kancelaryi m. teatru powszechnego w dniach wyżej wymienionych między godz. 11—1 w południe.

Sprzedaż materyałów tytoniowych w składowej trafice W. Bujańskiego odbywać się będzie od g. 9—12 przedp. i od 3—6 popoł. we wszystkie dnie poniżej podane, a mianowicie:

Grupa A. Tylko na asygnaty zbiorowe, tj. dla władz, urzędów i instytucyi wszelkiego rodzaju w porz. alfab.: dnia 19 bm. od lit. A—F przedp. i od G—K pop. dnia 20 bm. od L—R przedp. i od S—Z pop.

Grupa B. Na asygnaty pojedyncze, imienne: dnia 22 bm. od A—F przedp. i od G—K popoł.

23	„ L—N	„	O—R
24	„ S—U	„	W—Z

Grupa C. Na karty chlebowe dla dzielnic I, II, III, XII, XIII, XVII, i XVIII, również w tymsamym porządku alfabetycznym tj.:

dnia 27 bm. od A—D przedp. i od E—G pop.

29	„ H—I	„	K—L
30	„ M—O	„	P—S
1 paźdz.	T—U	„	W—Z

Dzielnice I, II, III, XII, XVIII, XIII, XVIII przydzielone do trafiki W. Bujańskiego Rynek gł. A—B dz. IV, V, XIV do trafiki A. Hildowa Karmelicka 13 dz. VIII, VII do trafiki Kranza Kaźmierz, dz. XXII, XXI, XI X, IX do trafiki Lichtiga Podgórze, dz. XV, i XVI. do trafiki Ogorzały, Szczepańska., dz. VI, XIX i XX do trafiki Brachfeld Dietla 90.

Uwaga. Asygnaty nie zrealizowane w dniach i w ramach liter alfabetu przepadają według zarządzenia Dyr. skarbu na dobro kart chlebowych. Karty chlebowe nie pokryte według alfabetu będą położone na pierwszem miejscu przy najbliższym poborze.

REPERTUAR TEATRU J. SŁOWACKIEGO

Środa: Obowiązek H. Levedan'a
Czwartek: Ogród młodości.
Piątek: W małym domku.
Sobota: (Nowość) Polityka, komedya w 3 aktach W. Perzyńskiego.
Niedziela: pop. Lancet, Wł. Jastrzębca Zalewskiego. — wiecz. Polityka W. Perzyńskiego.

REPERTUAR M. TEATRU POWSZECHNEGO

Środa: Księżniczka Trebizondy.
Czwartek. Alzacya.
Piątek: Księżniczka Trebizondy.
Sobota: Alzacya.
Niedziela: pop. Lalka, — wiecz. Córka pani Angot.

REPERTUAR OPERETKI w „NOWOŚCIACH.“
Dziś i codziennie: „Tam gdzie skowronek śpiewa“ operetka Fr. Lehara w 3 aktach.

NADESŁANE

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

W niedzielę dnia 21 bm. odbędzie się w wielkiej sali kahału w Krakowie o godzinie 12 przed połudn.

Walne Zgromadzenie

Związku konsumów i warsztatów spółdzielczych Zkiws w Krakowie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie
2) Sprawozdanie a) kasowe b) towarowe c) interwencyjne.
3) Udzielenie absolutoryum i wybór nowego Zarządu.
4) Wnioski i interpelacye.

Każden delegat ma prawo brania udziału przyczem się zaznacza, że konsumy nie mogące wysłać delegatów mogą nadesłać pełnomocnictwa i informacye zarządowi.

Związek konsumów i warszt. spółdzielczych
ZKIWS
Fryderyk Freund, przew. S. Wellner, sekr.

Podziękowanie.

Wydział stowarzyszenia robotników młodocianych „Młodość“ w Krakowie składa najserdeczniejsze podziękowanie Szan. Komisyi Pomocy Żydów polskich a zwłaszcza Szan. Panu drowi Rafałowi Landauowi za gorliwe poparcie akcyi naszej wysłania robotników i robotnic młodocianych na wieś. 1683
Stow. Młodość.

Podziękowanie.

Wydział stowarzyszenia „Młodość“ składa serdeczne podziękowanie Szan. Panu Zallelowi Weinbergowi z Limanowej za wyszukanie mieszkania dla kolonii robotniczej w Kaninie i za gorliwe poparcie akcyi naszej. 1685
Stow. „Młodość“.

Podziękowanie.

Wydział stow. robotn. młodocianych „Młodość“ w Krakowie składa najserdeczniejsze podziękowanie Sz. P. drowi Ch. Hilfsteinowi za bezinteresowne badanie przeszło 200 robotników młodocianych, który tem samem umożliwił nam przeprowadzenie akcyi i wysłanie robotników i robotnic na wieś, jak też poznanie stanu zdrowia naszych członków.
1684 Stow. „Młodość“.

Erna Glückraut — Józef Mandelbaum
Kalwarya dworzec — Trzebinia dworzec
1681 zaręczeni we wrześniu 1919

Bernard Sack — Rózia Löffler
Przemyśl — Ostrów
1673 zaręczeni we wrześniu 1919

Dora Federówna — Mendel Pfeffer
Tarnów — Rymanów
1674 zaręczeni we wrześniu 1919

Charlotte Schneider — Moses Glaser
Sanok — Sambor
1677 zaręczeni we wrześniu 1919

Regina Brenner — Eliasz Flaster
Baranów — Brzesko
1689 zaręczeni w sierpniu 1919

Helena Działowska — Benzion Baum
Kraków — Kraków
1692 zaręczeni we wrześniu 1919

Dwojra Strasberg — Dawid Feuer
Jaworów — Wielkie-oczy
1686 zaręczeni we wrześniu 1919

Frania Langdorf — Abraham Izak Band
Wola Przemykowska — Pasieki obok Żabna
1701 zaręczeni we wrześniu 1919

Z okazyi zaręczyn p. Heleny Zuckerówny z Podgórza z p. Chaimem Kmngoldem z Chrzanowa życzą serdeczne „Szczęść Boże“
3022 Ida Infeld z narzeczonym.

Z okazyi zaręczyn mojej siostry Frani życzy dużo szczęścia brat
1703 Monek Langdorf.

Z okazyi zaręczyn k. siostry Berty Synai z p. Szymonem Haasem gratulują serdecznie i życzą szczęśliwej przyszłości
Regina Synai z narzeczonym.

Z okazyi zaręczyn naszej siostry Miny z p. I. Gutreichem z Nowego Sącza gratuluje serdecznie
1675 Rodzeństwo Kornreich.

Z okazyi zaręczyn naszego k. brata i szwagra Naftalego Kurzer z p. Pauliną Rittermann z Podgórza gratuluje serdecznie
1676 Jacóbowie Grünowie i Rodzeństwo Kurz

Z okazyi zaręczyn naszej kochanej przyjaciółki Sali Szydłów z Brzeska z p. Paulem Glassnerem z Wiednia gratulujemy i życzymy szczęśliwej przyszłości
3015 Koleżanki z Brzeska R. Beldnerówna, J. Buchsthal, Grünfarbówne i F. Mindelgrün.

Z okazyi zaręczyn p. Miny Kornreich z Jasła z p. Joelem Gutreichem z Nowego Sącza gratulują serdecznie
1653 J. Ehrenfreundowie.

Z okazyi zaręczyn naszej pracowitej towarzyszki i zarazem prezydentki p. Pepi Silberman z p. Aleksem Wahlerem ze Sanoka gratulują serd. towarzyszki
1654 „Mirjam“ z Przeworska.

Z okazyi zaręczyn naszych k. sióstr Loli Kranz z p. Adolfem Blitzerem i Mani Kranz z p. Jakóbem Kriegerem gratulują serdecznie
155 Róża i Renia.

Z okazyi zaręczyn p. Mani Kranz z Jakóbem Kriegerem gratulują serdecznie
1656 Bracia Klapholz, D. Roth i M. Rossbach.

Z okazyi zaręczyn p. M. Weidenbauma z p. Kriegerówną gratulują serdecznie
1657 bracia Weidenbaum i siostry Schipper.

Z okazyi zaręczyn p. Salomei Meth ze Sambora z p. Bernardem Methem serdecznie gratulują
1681 podpor. Kupferman z żoną.

Z kraju.

Przed deklaracyą rządu w sprawie żydowskiej. W rozmowie z posłem rab. Halpernem oświadczył Morgenthau, że w najbliższych dniach wyda rząd polski oficyalne oświadczenie w sprawie jego stosunku do Żydów. Morgenthau przypuszcza, że oświadczenie to przyczyni się do wytworzenia lepszych stosunków między obiema częściami ludności w Polsce.

Żydzi w Mińsku. W piątek o godzinie 1-ej popołudniu przyjął komisarz generalny dla ziem wschodnich, p. Osmołowski, delegacyę gminy żydowskiej w Mińsku, która mu przedstawiła cały szereg niesprawiedliwości, dokonanych na ludności żydowskiej. Delegacya wspomniała także o niewinnie zaaresztowanych i przez »omyłkę« internowanych, których do dziś dnia jeszcze nie uwolniono. Komisarz generalny zanotował sobie wszystkie szczegóły i przyrzekł je zbadać, przyczem natychmiast wydał rozporządzenie, by wszystkie komunikaty publikowano także w języku żydowskim. Komisarz generalny szczególnie zainteresował się pracą przymusową, stosowaną wyłącznie wobec Żydów. Delegacya wskazała także na kolosalne szkody, wyrządzone w pierwszych dniach okupacyi. Komisarz generalny przyrzekł, iż w tych dniach sam odwiedzi Mińsk, by na miejscu poznać całą sytuacyę i postarać się, by usunięto wszystkie niesprawiedliwości.

Bojkot księgarzy żydowskich w Przemyślu. Odnośnie do odezwy bojkotowej, rozrzucanej przez młodzież polską w Przemyślu, której treść podaliśmy we wczorajszym numerze, pisze nam nasz korespondent przemyski pod datą 13 bm.: Od ubiegłego piątku rozgrywają się na ulicach naszego miasta symptomatyczne i smutne sceny. Przed żydowskimi sklepami książek i papieru stoją studenci gimnazyalni — gros z nich to malcy od 14 do 16 lat — rozdają proklamacye, wzywające do bojkotu Żydów i zawracają wprost od drzwi sklepu chrześcijan, wchodzących dla poczynienia zakupów. Policya aresztowała początkowo na interwencyę kupców, kilku uczniów gimnazyalnych, ale ich natychmiast uwolniła, rzekomo dlatego, że się wylegitymowali pozwoleniem jakiejś władzy (?). Starosta, u którego interweniowała Żyd. Rada Ludowa, oświadczył, że jest bezsilnym i że obawia się gwałtownej reakcyi ze strony społeczeństwa polskiego, gdyby energicznie wystąpił przeciw aranżerom całej tej akcyi.

Oto w ogólnych zarysach smutny obraz bojkotu żydowskiego w Przemyślu. Dla dokładności należy dodać, że tu i ówdzie podchodzą starsi i poważni chrześcijanie do zbałamuconych malców. chcąc ich odwieść od niezbyt chwalebnego dzieła. Spotykają się jednak ze stereotypową nazwą »wujków żydowskich« i odchodzą. Tło i źródła bojkotu są zbyt znane, by się nad niemi rozwodzić w ramach korespondencyi; w wypadku przemyskim uderza jednak w pierwszym rzędzie bierne zachowanie się władz i bezpośredni motyw całej tej akcyi. Arancżerami bojkotu przemyskiego są ludzie, którzy w dziwnem zapoznaniu swych wrodzonych zdolności naganiaczy, oddali się zawodowi nauczycielskiemu i obecnie, mając rząd dusz młodocianych w swem ręku, sądzą, że najlepiej wywiązują się ze zadania wszczepiając nienawiść i chuligaństwo w dusze powierzonych sobie uczniów.

Z uniwersytetu poznańskiego. Na wydziale prawnym otwarte będą od jesieni r. b. wszystkie semestry. Okres studiów trwać będzie trzy lata. Wykładane będzie prawo wszystkich dzielnic Polski. — Początek wpisów 23 września. Początek wykładów 1 pazdziernika.

Równocześnie otwarty będzie wydział nauk ekonomicznych i politycznych (kurs 3-letni). Na razie uruchomione zostaną tylko pierwsze 3 semestry.

Strzyżów. (Bestyalskie morderstwo rabunkowe). W poniedziałek dnia 8 bm. o godz. 1-ej w nocy napadli niewyśledzeni dotąd napastnicy dom Berla Habera zamożnego żyda w Hucie Gogolowskiej około Frysztaka, w czasie, gdy cała rodzina pogrążona była w śnie. Berla Habera znaleziono na dworze przed jego domem już zabitego, leżącego w kałuży krwi. Przebity został kilkakrotnie sztyletem i przestrzelony, żona jego R. Haberowa, 22 letni syn Majer i 3 młodszych dzieci ciężko ranni i leżą niebezpiecznie chorzy pod obserwacyą miejscowych lekarzy.

Jak z opowiadań najmniejszej, 5 cio letniej rannej córeczki wynika, napastnicy składali się z kilku chłopów. Napadli i zażądali pieniędzy. 22 letni Majer dał im kilkaset koron, które miał przy sobie. Nie zadowolili się jednak tą »drobnostką«. Napastnicy bawili w tym domu około 2 godz. gospodarując jak u siebie w domu.

Napastnicy strzelali z rewolwerów na wszystkie strony na przybyłych z sąsiednich domów chłopów i Żydów, którzy na skutek strzelaniny i rozlegających się krzyków obudzili się ze snu i chcieli napadniętym przyjść z pomocą. W ten sposób nie dopuścili nikogo. Po znęcaniu się nad nieszczęśliwymi ofiarami znikli bez śladu, a wówczas dopiero zgromadzeni mogli zbliżyć się. O dalszych szczegółach w najbliższych dniach doniosę.

Ulanów. (Związek kupców żydowskich. — Akcya chlebowa. — Drzemiący kahał). Staraniem tutejszego Komitetu Lokalnego Organizacyi syońskiej założony został Związek kupców żydowskich w celu skutecznego przeciwdziałania rozpowszechnionemu u nas bojkotowi. Z ubolewaniem jednak zauważyć musimy, że związek kupców w Rzeszowie, który w myśl uchwały zapadłej na zjeździe w dniu 3 sierpnia br, miał jako bezpośrednia centrala uwzględnić tutejszy związek przy sprowadzaniu towarów z zagranicy, dotychczas tego nie uczynił.

Tutejszy Komitet Lokalny Organizacyi syońskiej powołał do żybia tzw. akcyę chlebową, polegającą na rozdzielaniu kilkudziesięciu rodzinom żydowskim każdego piątku pewnej ilości chlebów. Akcyę tę subwencyonuje Lokalny Komitet pomocy Żydów polskich oraz konsum obywatelski.

Kahał nasz od kilku lat pogrążony jest w martwej bezczynności, a miasteczko nasze, które padło ofiarą pożogi wojennej i rabunku, napróżno wyczekuje pomocy od swej reprezentacyi. Funkcyonaryusze kahału żyją w ostatniej nędzy; łaźnia miejska jest źródłem i rozkładnikiem wszelkich chorób. Ze »snu zimowego« zbudzi nasz kahał może dopiero trąba Mesyasza.

Stary Sambor. Zawiązał się tu konsum »Jedność«, liczący na razie 300 członków. Konsum uprasza na tej drodze firmy kupieckie o oferty.

Kalwarya Zebrzydowska W miasteczku naszem założony został konsum obywatelski (sp. z ogr. por.), na czele którego stoją pp. Sz Anisfeld, Jakób Aftergut, Wilhelm Huppert, Józef Scharf i Markus Leibel. Przewodniczącym Rady Nadzorczej został p. dr Förster, adwokat w Kalwaryi. Zarząd konsumu uprasza firmy kupieckie o oferty na niezbędne artykuły codzienne. Dotychczas liczy konsum 130 członków.

Pożar szybu. Według wiadomości otrzymanych z Borysławia, spalił się tam szyb naftowy »Elżbieta«. Produkcya szybu wynosiła 6 wagonów dziennie.

Organ rzemieślników żydowskich. W Warszawie zacznie w tych dniach wychodzić tygodnik »Di jidysze Handwerker-Sztime«, organ centralnej Rady Rzemieślniczej. Adres redakcyi i administracyi: Warszawa, ul. Nalewki 20 (Pasaż Simonsa).

Amor triumphator. W Warszawie wywołała wielką senzacyę wiadomość, iż pewien oficer francuski, który pokochał pannę żydowską, nauczycielkę w szkole średniej, postanowił wobec tego, że owa panna nie chciała wyjść zamąż za nie-Żyda przyjąć religię żydowską. Operacyi obrzezania dokona znany »mohel« warszawski przy pomocy chirurgów.

Ze świata.

Haolam. Wkrótce ponownie zacznie wychodzić w Londynie tygodnik hebrajski »Haolam« jako centralny organ wszechświatowej organizacyi syonistycznej. W tygodniku będą brali udział najwybitniejsi literaci hebrajscy ze wszystkich krajów. »Haolam« będzie posiadał korespondentów we wszystkich centrach żydowskich i będzie nietylko centralnym organem Organizacyi syońskiej, lecz także pismem ogólno żydowskiem. Cena »Haolamu« będzie wynosiła 30 szylingów rocznie a pojedyńczy numer będzie kosztował 8 pensów.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny Dr. Wilhelm Berkelhammer. — Druk. M. Deutschera, Kraków, Bożego Ciała 10 Telefon 1556.